Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (2). Basilius de Grote *Tom Zwaenepoel*

Basilius wordt omstreeks 330 in Caesarea geboren. Hij groeit op in een welgestelde familie. Hij wil redenaar en advocaat worden en trekt naar Constantinopel en Athene. Later wordt hij monnik. Omstreeks 355 sticht hij een klooster in een eenzaam gebied in Cappadocië, waar hij vijf jaar leeft. Hij laat zich dopen in Caesarea (356) en wordt priester (364). In 370 wordt Basilius de nieuwe metropoliet van Cappadocië. Na een slepende ziekte sterft hij op 49-jarige leeftijd. Hij geldt als een van de vier oosterse kerkvaders.

Van hem zijn heel wat geschriften bewaard: talrijke preken en 366 brieven. Basilius kan omschreven worden als een prikkelbare, trotse, temperamentvolle en strijdvaardige man. Aan de basis van zijn succes liggen zijn moed, verantwoordelijkheidsgevoel en doorzettingsvermogen. Op het kloosterleven drukt Basilius zijn stempel. Hij verlangt van zijn monniken niet enkel gebed, ascese en lichamelijke arbeid, maar ook intensieve Bijbelstudie.

Gelovigen die belangstelling hebben voor het monastieke leven vinden in zijn geschriften inspiratie. Voor Basilius gaan liturgie, aanbidding en gebed met naastenliefde samen en bedingen ze elkaar wederzijds. De liefde voor God impliceert gelijktijdig de liefde voor de medemens. De horizontale en verticale dimensie vloeien in zijn denkmodel samen. Basilius de Grote beklemtoont dat het geloof een gave voor een gemeenschap is, niet voor afzonderlijke individuen. Geloven betekent het geloof delen met kennissen, vrienden, familie en onbekenden. In *De grotere klosterregels* schrijft hij: „In een gemeenschap verheugt men zich niet alleen over de eigen gave. Men vermenigvuldigt ze ook, doordat men ze met anderen deelt. Men geniet van de vrucht van de gave van de anderen zoals de eigen gave." Het diepste geluk van kloosterlingen bestaat erin dat ze beseffen dat ze niet alleen zijn. Het leven wordt beschouwd als een geschenk dat met de medemens wordt gedeeld, zowel op religieus als sociaal vlak. Kloosterlingen bevestigen dat wij allen broers en zussen van elkaar zijn, omdat we een enkele Vader hebben, die hemel en aarde geschapen heeft. Dit wordt duidelijk in het mooiste gebed dat wij christenen bezitten: het Onzevader. Op het einde van dit universele gebed kunnen we – zoals Basilius de Grote in zijn *Regulae fusius tractatae, Resp. 37, 3* treffend beschrijft – zeggen: „Dank voor wat ons geschonken wordt en wat we met rechtschapenheid volbracht hebben."

Van de vier oosterse kerkvaders heeft Basilius de sterkste 'antenne' voor sociale rechtvaardigheid en christelijke naastenliefde. Volgens het grootste gebod van de rooms-katholieken – de naastenliefde – moeten we als gelovigen meer en meer aandacht hebben voor de noden van de medemens die uit de samenleving uitgesloten is. In zijn *Preek 7* kaart Basilius de schijnheiligheid van de (gelovige) mens aan door te wijzen op de almaar dieper en breder wordende kloof tussen het ideaal en de praktijk: „Jullie zeggen dat jullie niet kunnen geven. Jullie zeggen aan wie iets vraagt dat jullie niet genoeg hebben om te geven. Jullie tong zweert dat jullie het niet kunnen doen, maar jullie hand verraadt jullie, want hoewel ze niet kan spreken, verklaart het fonkelen aan jullie vinger dat jullie liegen. Hoeveel mensen zou die ene ring van jullie vrij van schulden kunnen maken? Hoeveel vervallen huizen zou hij weer in orde kunnen brengen? Slechts één van jullie kisten met kledij zou een massa mensen die nu van koude rillen, kunnen helpen." Solidariteit met de medemens is voor hem vanzelfsprekend, omdat we in elk gezicht van een zieke of lijdende mens het gezicht van de lijdende Christus zien.

Basilius de Grote droomt van de perfecte wereld, een wereld zonder nood, ellende en armoede. In zijn *Preek over de hebzucht (Lucas 12, 18)* kaart hij de onrechtvaardige kloof tussen rijken en armen aan: „Als iedereen slechts zoveel zou nemen als nodig om de eigen levensbehoeftes te bevredigen en het overige onder de behoeftige mensen zou verdelen, zouden er geen rijken en geen armen zijn."

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen,* Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

7 juni, ***23.10 uur,*** *Canvas. The Player,* documentaire over de drijfveren van gokkers en de reden waarom zij hun verslaving zo moeilijk onder controle krijgen.

8 juni, ***17.30 uur,*** *Canvas.* Rechtstreeks verslag van de openingsceremonie van het EK Voetbal in Polen en Oekraïne.

9 juni, ***14.05 uur,*** *VRT één. Buitenspel,* Vlaams drama uit 2005 van Jan Verheyen over een vader die zijn twaalfjarige zoon klaarstoomt als voetballer. Wanneer papa sterft, stort de wereld van de zoon in elkaar.

9 juni, ***21.15 uur,*** *VRT één. Turquaze,* Belgisch drama uit 2010 van Kadir Balci. Nadat ze hun vader hebben begraven in Istanbul, keren Timur (28) en zijn twee broers, Ediz (36) en Bora (16), terug naar Gent. Hun moeder blijft achter in Turkije, de jongens willen hun leven hervatten. Met muziek van Bert Ostyn van Absynthe Minded.

10 juni, ***12 uur,*** *Canvas. First Prize. Premier prix. Eerste prijs. Vijfenzeventig jaar koningin Elisabethwedstrijd.* Documentaire over de 'wereldkampioenschappen klassieke muziek' aan de hand van het verhaal van een aantal winnaars en finalisten.

De vrome kudde

Raadsel *Ingezonden door Urbain Vrijdaghs*

Je rijdt in een auto aan constante snelheid. Aan je linkerhand is een afgrond, rechts van je rijdt een brandweerwagen, met dezelfde constante snelheid. Het lijkt echter alsof hij je wil inhalen.

Voor je rent een varken, nog groter dan jouw auto, ook met dezelfde constante snelheid.

Vlak achter je vliegt een helikopter, een halve meter boven de grond, ook weer met dezelfde constante snelheid.

Hoe kun je stoppen, zonder dat er ongelukken gebeuren?

Je vraagt aan de uitbater van de paardenmolen of je er af mag...

Verkoperspraat *Ingezonden door Jeanine De Wachter*

Twee vertegenwoordigers van schoenen worden naar de rimboe gestuurd om aan prospectie te doen. Drie dagen na hun aankomst belt de eerste naar zijn baas en zegt:

– Ik neem de volgende vlucht terug naar huis, want iedereen loopt hier toch blootsvoets.

Op hetzelfde moment zendt de andere vertegenwoordiger een e-mail naar de fabriek:

– Ongelooflijk hoeveel mogelijkheden hier wel niet zijn: niemand draagt hier schoenen!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & *leven* · Vrome Kudde,** Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

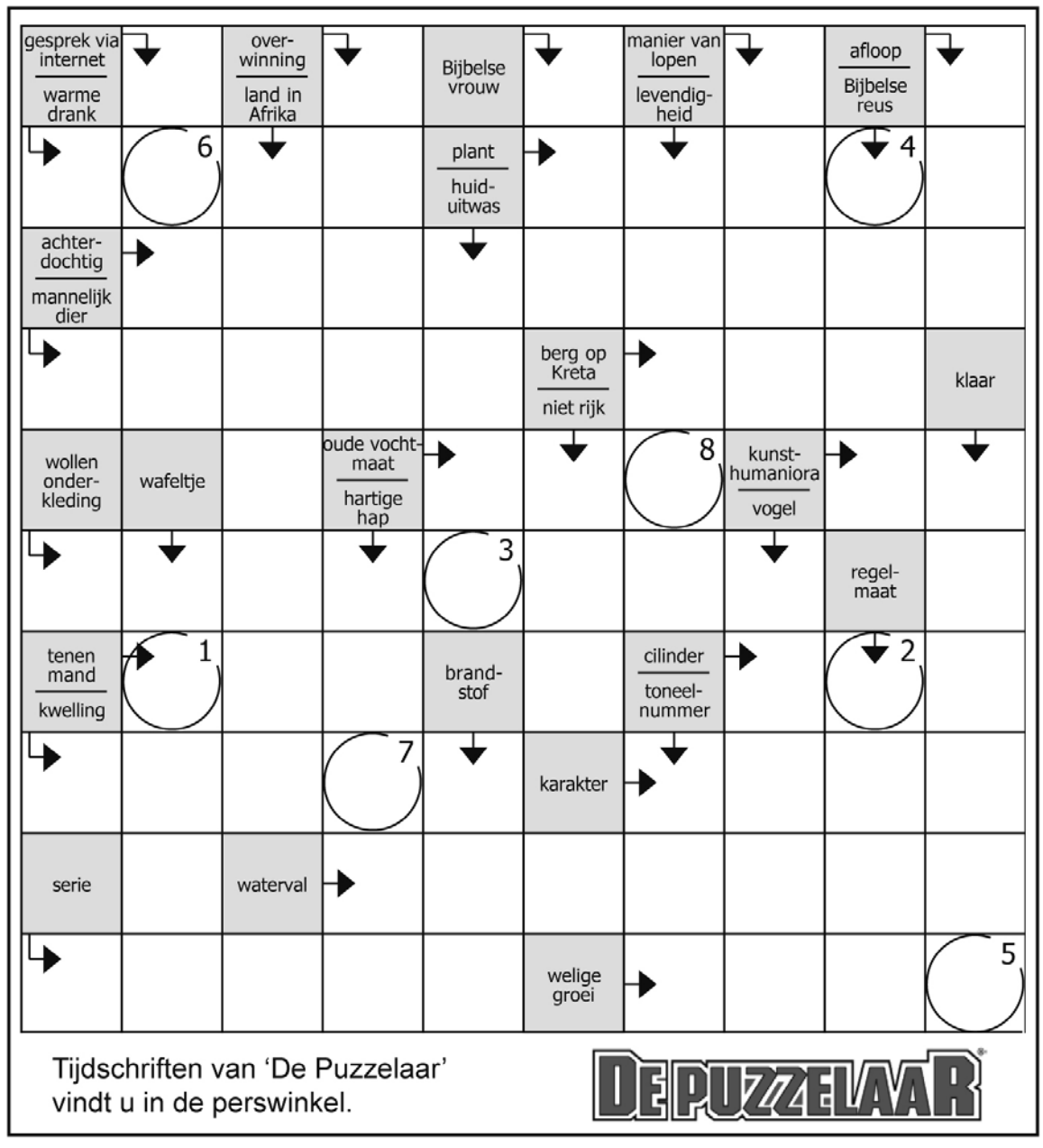

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: ALPINIST

1	2	3	4	5	6	7	8